

ТЕСТ. Димитър Талев, „Железният светилник“. Литература – 11 клас (Вариант 3)

25.11.2020, 19:45 ч.

Име Фамилия

Клас №

Вариант 3

ТЕСТ

ЛИТЕРАТУРА – 11 клас

ДИМИТЪР ТАЛЕВ, „ЖЕЛЕЗНИЯТ СВЕТИЛНИК“

1. Коя група автори на художествена проза творят в един и същ период с Димитър Талев?

- А) Иван Вазов, Емилиян Станев, Алеко Константинов
- Б) Иван Вазов, Елин Пелин, Йордан Йовков
- В) Емилиян Станев, Николай Хайтов, Йордан Йовков
- Г) Павел Вежинов, Емилиян Станев, Димитър Димов

2. Къде вярно е посочена последователност, в която за пръв път са издадени романите от четирилогията на Димитър Талев за Македония?

- А) „Железният светилник“, „Преспанските камбани“, „Илинден“, „Гласовете ви чувам“
- Б) „Железният светилник“, „Гласовете ви чувам“, „Илинден“, „Преспанските камбани“
- В) „Железният светилник“, „Преспанските камбани“, „Гласовете ви чувам“, „Илинден“
- Г) „Железният светилник“, „Илинден“, „Преспанските камбани“, „Гласовете ви чувам“

3. Как НЕ може да се определят романите на Димитър Талев?

- А) като социално-психологически
- Б) като представителни за възрожденската традиция
- В) като принадлежащи към реалистичната традиция
- Г) като исторически

4. Коя от особеностите НЕ е характерна за четирилогията на Димитър Талев?

- А) Основната ѝ тема е историческата съдба на Македония.
- Б) Вписва се в „голямата лирическа вълна“ от 50-те години на 20. век.
- В) Романите са публикувани от 1952 до 1966 г.
- Г) Те се появяват в условията на политическа диктатура.

5. Каква НЕ е позицията на героя повествовател в „Железният светилник“?

- А) Представя детайлно собствения си поток на съзнанието.
- Б) Вижда героите обективно и построява техните характеристики.
- В) Представя обществените събития и протичането на историята.

Г) Тази на класическия третоличен „вездесъщ“ повествовател.

6. Коя е най-съществената характеристика на главния герой в романа - Лазар Глаушев?

- А) силен ученик с уникални качества, който има бъдеще на учител или духовник
- Б) способен търговец и личност, която привлича жените поради магнетизма си
- В) водач на борбата с гръцките духовници и радетел за развитието на новите училища
- Г) достоен син и грижовен брат, който се е отдал единствено на семейството си

7. Коя от опозициите НЕ се открива в романа „Железният светилник“?

- А) родното – чуждото
- Б) селото – градът
- В) образованието – трудът
- Г) патриархалната норма – индивидуалният избор

8. За какво НЕ служи честата употреба на полупряка реч в романа „Железният светилник“?

- А) Повествователят се доближава максимално до гледните точки на героите.
- Б) Така се дава обяснение на скритите мотиви на героите.
- В) Служи в някои случаи за иронично дистанциране от думите на героите
- Г) Дава се обяснение на значението на архаичните или диалектните думи.

9. От кого и на кого са казани следните думи в романа „Железният светилник“?

Ти не си спал спокойно тая нощ. Не бой се. В благородните и чисти вълнения човешката душа се пречиства. Тук нося аз две книги и ще се разделя с тях заради тебе. Чети ги и препрочитай ги [...] Вярвам, че семето ще падне на добра почва.

- А) от даскал Божин на Андрея Бенков
- Б) от гръцкия наместник на Климент Бенков
- В) от Лазар на един от общинарите
- Г) от Рилския монах на Лазар

10. Напишете теза на тема: В какво се състои огромната власт на жените в романа „Железният светилник“?.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Избройте четири промени в обществения живот в Преспа, които се осъществяват в хода на сюжета.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. В рамките на 3 – 4 изречения коментирайте какво е значението на заглавието на романа „Железният светилник“.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Прочетете откъса от романа „Железният светилник“ и изпълнете задачите от 13. до 15. включително.

Малко по-късно Султана и Лазар останаха сами в голямата стая.

– Майко, какво става с Катерина?

Султана притвори очи, като да се замисли, или за миг се отдаде на умората си.

– Какво ѝ е... Пометна. Кръвта не спира.

– Но, мамо... – викна Лазар с пресекнал (А) глас, – трябва да направим нещо! Не може тъй да чакаме. Да вземем една кола, да я заведем в Битоля. Там има добри хекими.

– В Битоля... Ако изтрае днеска... (Б) Като се пусне еднаж кръв, мъчно е да се спре. Сама може да спре, а Битоля е далеко. Ако не спре кръвта сама...

Лазар каза, без да погледне майка си:

– Защо направи това, майко? Щом било толкова опасно, да беше останало така най-сетне. Ето, Катерина може да загуби живота си.

– Да – въздъхна Султана, – може... Мислех си, толкова жени пометат. Знаех също, че и много жени затриват живота си. Ако Катерина умре, нека сени ми каже: ти я уби! Направих го, а пък аз ѝ съм майка. Никого нема да боли повече от мене. Аз си знам колко ме боли и как се страхувам за живота ѝ. Но и сега да трябва да почна – пак ще го направя.

Тя дигна към сина си остър, мрачен поглед: – Не искам моята щерка да роди копеле. Кой както иска, така да ме съди.

Тя се наведе над огнището, посбута огъня без нужда. Лазар мълчеше. Той не одобряваше постъпката на майка си, но кой може да съди една майка за това, което върши за децата си, дори и когато прави грешки (В)?

13. Със свои думи посочете три примера за грешките, които допуска Султана.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. С цитати от речта на повествователя посочете четири примера, които доказват, че Талев е майстор на разгърнатите психологически характеристики на своите герои.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. Срецу съответната буква запишете какви са подчертаните изразни средства в текста.

А)

Б)

В)

ОТГОВОРИ:

1-Г; 2-Г; 3-Б; 4-Б; 5-А; 6-В; 7-В; 8-Г; 9-Г;

10. Ключови изрази в тезата: жените управляват семейството, не само раждането, но и смъртта са изцяло „женски работи“; жените имат силата да възкресят рода

11.

1. дейността на Климент Венков в църковната община за отстояването на българската кауза в Преспа

2. учредяването на читалището в Преспа, борбата за народна просвета

3. противопоставянето на гръцките духовници и на българските чорбаджии елинофили

4. построяването на новата църква.

12. Ключови изрази в тезата:

1) Означава устойчивост, сила и светлина в пряк и в преносен смисъл.

2) Символично представя консервативната традиция.

3) Той е център на дома, свидетел на всичко в ежедневието.

2) Появява се в преломни моменти.

4) За Рафе Клинче той е символ на творчеството и страстта.

5) Светилникът означава и събуждането на народа.

6) Светилникът е символ на борбата за просвета и църковна независимост.

13. Примерни отговори:

- Следва фанатично традициите.
- Съобразява се изцяло с хорското мнение.
- Разбира вината си, но не се отказва от решението си.
- Рисува живота на дъщеря си, без да сподели решението си.
- Отказва лекарска помощ.
- Нарушава християнските норми.

14.

1) Лазар каза, без да погледне майка си.

2) Тя дигна към сина си остър, мрачен поглед.

3) Тя се наведе над огнището, посбута огъня без нужда.

4) Лазар мълчеше/Той не одобряваше постъпката на майка си...

15. А) епитет; Б) апосиопеза; В) реторичен въпрос;